T = Technisch (moeten voorafgaand aan de politieke avond worden beantwoord)

I = Informatief (moeten voorafgaand aan de politieke avond worden beantwoord)

P = Politiek (worden tijdens de politieke avond door de portefeuillehouder mondeling beantwoord)

Vragen Herindeling De Liemers – Lokaal Alternatief (RL)

1. Behoud lokale identiteit

In zowel het herindelingsontwerp als het maatschappelijk logboek wordt veelvuldig aangegeven dat de eigen identiteit van dorpen, wijken en steden behouden blijft.

Vraag:
Welke concrete maatregelen gaat het college nemen om te waarborgen dat de identiteit van Duiven, Groessen en Loo ook na de herindeling daadwerkelijk behouden blijft? Op welke wijze kunnen inwoners erop vertrouwen dat dit meer is dan een ambitie op papier? **I**

Een herindelingsontwerp bevat de gezamenlijke visie, uitgangspunten en richting voor de nieuwe gemeente; de concrete uitwerking volgt in de verdere voorbereiding op de herindeling. Expliciet wordt vastgelegd dat de identiteit van steden, dorpen en wijken behouden en versterkt moet worden, onder meer door gebiedsgericht werken, nabij bestuur en dienstverlening, ondersteuning van lokale initiatieven en ruimte voor dorps-, wijk- en stadsraden.
Zo staat op blz. 27 van het herindelingsontwerp bijvoorbeeld: “Dorpshuizen, buurthuizen, sportverenigingen, culturele voorzieningen, bibliotheken en evenementen vormen het hart van het maatschappelijk leven. Hier ontmoeten inwoners elkaar, ontstaan initiatieven en groeit de onderlinge betrokkenheid. We investeren daarom in plekken en voorzieningen die gemeenschappen sterk en levendig houden. Iedere gemeenschap heeft andere behoeften. We kijken wat lokaal nodig is en wat we beter voor De Liemers als geheel kunnen organiseren.”

Dit is niet alleen een ambitie voor de nieuwe gemeente. Ook nu wordt al actief gewerkt aan het versterken van de lokale gemeenschappen en het verenigingsleven in Duiven, Groessen en Loo. Dit sluit aan bij het coalitieakkoord en de gemeentelijke begroting, waarin het ondersteunen van verenigingen, vrijwilligers en lokale initiatieven nadrukkelijk als speerpunt is opgenomen.

Door vaststelling van het herindelingsontwerp leggen de vier gemeenteraden deze uitgangspunten gezamenlijk vast. Daarmee ontstaat een bestuurlijk commitment van alle vier de gemeenten om de eigen identiteit van onder meer Duiven, Groessen en Loo

een nadrukkelijke plek te geven in de verdere uitwerking van de nieuwe gemeente. Daarmee kunnen inwoners er op vertrouwen dat dit een breed gevoeld bestuurlijk commitment is.

2. Voorzieningenniveau in de kernen

In de stukken wordt aangegeven dat niet iedere voorziening in iedere kern aanwezig hoeft te zijn, zolang voorzieningen goed bereikbaar blijven.

Vraag:
Welke garanties kan het college geven dat het huidige voorzieningenniveau in de gemeente Duiven behouden blijft? Hoe wordt voorkomen dat voorzieningen op termijn worden geconcentreerd in één of enkele grotere kernen? **I**

Het college van Duiven kan geen garantie geven dat iedere voorziening ook op de lange termijn ongewijzigd blijft, net zoals de colleges van de andere gemeenten dat op dit moment niet kunnen geven. Ook als er geen sprake zou van een herindeling, zou het college die garantie niet kunnen geven. Die afwegingen zijn uiteindelijk aan de toekomstige gemeenteraad en hangen mede af van toekomstige behoeften, gebruik en financiële mogelijkheden.

Wel legt het herindelingsontwerp als uitgangspunt vast dat sterke en leefbare steden, dorpen en wijken behouden moeten blijven en dat voorzieningen goed bereikbaar moeten zijn. Daarbij wordt expliciet benoemd dat per gemeenschap wordt gekeken wat lokaal nodig is en dat niet uitsluitend vanuit de grootste kernen wordt geredeneerd.

Door vaststelling van het herindelingsontwerp leggen de vier gemeenteraden deze richting gezamenlijk vast. Daarmee ontstaat een bestuurlijk commitment om bij toekomstige keuzes oog te houden voor een evenwichtige spreiding van voorzieningen en de leefbaarheid van alle steden, dorpen en wijken, waaronder Duiven, Groessen en Loo.

3. Centrumfunctie Zevenaar

In meerdere documenten wordt Zevenaar omschreven als centrumgemeente van de Liemers.

Vraag:
Wat wordt precies bedoeld met de centrumfunctie van Zevenaar? Heeft dit gevolgen voor toekomstige investeringen, dienstverlening, bestuurlijke inrichting en bijvoorbeeld de uiteindelijke locatie van het gemeentehuis? **I** Zo ja, waarom wordt hiervoor gekozen? **P**

4. Scenario zonder deelname van Duiven

De stukken beschrijven uitsluitend het scenario waarbij alle vier gemeenten deelnemen aan de herindeling.

Vraag:
Is het mogelijk een bestuurlijke, organisatorische en financiële inschatting te geven van de situatie waarin Duiven niet deelneemt aan de fusie, terwijl Doesburg, Westervoort en Zevenaar wel samengaan? Wat zouden de gevolgen hiervan zijn voor Duiven? **I**

De situatie waarin Duiven zelfstandig blijft en Doesburg, Westervoort en Zevenaar wel samengaan, maakt geen onderdeel uit van het voorliggende herindelingsontwerp. Wel is in het eerdere onderzoek naar de bestuurlijke toekomst van Duiven uitgebreid gekeken naar het scenario van een zelfstandig Duiven. Daarbij is geconcludeerd dat deze variant aanzienlijke bestuurlijke, organisatorische en financiële uitdagingen met zich meebrengt.

Een zelfstandig Duiven zou de samenwerking binnen 1Stroom moeten ontvlechten en een eigen ambtelijke organisatie moeten opbouwen. Volgens het onderzoek vergt dit een meerjarig traject met substantiële ontvlechtingskosten, complexiteit in de uitvoering en een periode van onzekerheid voor medewerkers. Daarbij bestaat het risico op vertrek van personeel, verlies van kennis en ervaring en een verminderde aantrekkelijkheid als werkgever. Ook ontstaat gedurende de overgangsfase onrust binnen de organisatie, terwijl de gemeentelijke dienstverlening en uitvoering van opgaven door moeten gaan.

Na ontvlechting ontstaat een organisatie die aanzienlijk kleiner is dan de huidige 1Stroom-organisatie. Het onderzoek concludeert dat een gemeente van circa 25.000 inwoners daarmee dicht bij de kritische ondergrens komt voor een toekomstbestendige ambtelijke organisatie. Dit leidt tot meer kwetsbaarheid, meer specialistische functies die afhankelijk zijn van individuele medewerkers, minder capaciteit voor strategische vraagstukken en een grotere afhankelijkheid van externe inhuur en samenwerking met andere overheden.

Daarnaast zou Duiven in deze situatie als zelfstandige gemeente komen te staan naast een buurgemeente van circa 72.000 inwoners. Waar Duiven ongeveer 25.000 inwoners telt, zou de nieuwe fusiegemeente in de regio een aanzienlijk grotere bestuurlijke en organisatorische positie innemen. Het onderzoek concludeert dat bestuurlijke schaal van invloed is op regionale slagkracht, bestuurlijke invloed en het vermogen om eigen belangen en opgaven effectief te agenderen. Een zelfstandig Duiven zou daardoor meer afhankelijk worden van samenwerking met grotere partners en minder mogelijkheden hebben om zelfstandig richting te geven aan regionale ontwikkelingen.

Hoewel de precieze gevolgen van deze specifieke situatie niet afzonderlijk zijn doorgerekend, laat het onderzoek zien dat een zelfstandig Duiven voor grotere

uitdagingen komt te staan op het gebied van bestuurskracht, ambtelijke capaciteit, arbeidsmarktpositie, regionale invloed en financiële robuustheid. Het onderzoek beoordeelt deze variant daarom als minder toekomstbestendig dan varianten waarin schaalvergroting en versterking van de organisatie plaatsvinden.

5. Plan van aanpak implementatiefase

In beslispunt 5 wordt voorgesteld om gezamenlijk een plan van aanpak voor de implementatiefase op te stellen.

Vraag:
Kan worden toegelicht welke onderwerpen, keuzes en besluitvormingsmomenten in dit plan van aanpak worden opgenomen? Op welke momenten worden de gemeenteraden en griffies hierbij betrokken? I

Het college bereidt tussen november 2026 en maart 2027 een plan van aanpak voor waarin de kaders voor de implementatiefase worden uitgewerkt, dit betreft met name de ambtelijke en bestuurlijke stappen en activiteiten gedurende de implementatiefase.

De raden zullen, met steun van hun griffies, kort na besluitvorming in maart 2027 komen tot een eigenstandig plan van aanpak voor de raden. Dit om uitwerking te geven aan vragen als wat voor raad de nieuwe gemeenteraad wil zijn, hoe de griffie van de nieuwe gemeente vorm en inhoud moet krijgen, etc. Voor de raden kan in het plan van aanpak voor de inrichting van een eventueel gezamenlijk fusieberaad, mogelijke raadswerkgroepen en de ondersteuning van raden door hun griffies.

6. Gemeenschappelijke regelingen

Na herindeling zullen keuzes moeten worden gemaakt over het voortzetten, wijzigen of beëindigen van bestaande samenwerkingsverbanden.

Vraag:
Welke afwegingscriteria worden gehanteerd bij de beoordeling van bestaande gemeenschappelijke regelingen en samenwerkingsverbanden? Wordt daarbij ook gekeken naar alternatieven, zoals samenwerking met andere gemeenten, marktpartijen of regionale organisaties zoals Circulus of de Groene Metropoolregio? I

Voor ieder samenwerkingsverband waaraan nu niet alle vier gemeenten deelnemen, zal worden beoordeeld wat de best passende inhoud en vorm is voor de nieuwe gemeente De Liemers. Er is geen een afwegingskader vastgelegd. Wel zullen juridische, personele en financiële implicaties van verschillende opties per samenwerkingsverband in beeld worden gebracht. Waar dat van toepassing is zal ook in beeld worden gebracht wat het effect is op de dienstverlening aan inwoners.

7. Zienswijze op de herindelingsscan

De herindelingsscan bevat verschillende conclusies, aandachtspunten en aanbevelingen.

Vraag:
Kan het college een integrale bestuurlijke reactie geven op de conclusies en aanbevelingen uit de herindelingsscan? Welke onderdelen onderschrijft het college volledig en op welke onderdelen heeft het college een andere visie? **P**

8. Weerstandscapaciteit Duiven

Uit de scan blijkt dat Duiven als enige gemeente de onbenutte belastingcapaciteit meeneemt in de berekening van de weerstandscapaciteit.

Vraag:
Welke gevolgen heeft dit voor de vergelijking van de financiële positie tussen de vier gemeenten? Geeft dit volgens het college een vertekend beeld van de financiële weerbaarheid van Duiven? **T**

Iedere gemeente heeft voor zichzelf beoordeeld hoeveel weerstandscapaciteit zij nodig denkt te hebben om risico's op te kunnen vangen. Er zijn geen wettelijke voorschriften over hoe zij dit moeten doen. In Duiven is de redenering altijd geweest dat de Algemene Reserve voldoende is om de risico's te dekken, maar in bijzondere omstandigheden zou ook de onbenutte belastingcapaciteit hier een oplossing voor kunnen bieden. Dat andere gemeenten dit niet doen, kan betekenen dat zij geen onbenutte belastingcapaciteit hebben of geen noodzaak zien om dit bedrag ook nog bij hun weerstandsvermogen te tellen omdat de Algemene Reserve voldoende dekking biedt voor de berekende risico's. In het vergelijk van de financiële posities heeft het feit dat Duiven de onbenutte belastingcapaciteit wel meerekent daarom geen gevolg. Behalve dan dat het weerstandsvermogen van Duiven hierdoor nog beter wordt.

9. Frictievergoeding

Er wordt uitgegaan van een frictievergoeding van circa € 17,6 miljoen.

Vraag:
Is dit bedrag inmiddels definitief vastgesteld? Wat is de huidige inschatting van de totale frictiekosten? Indien de werkelijke frictiekosten hoger uitvallen dan de vergoeding, hoe wordt dit verschil dan opgevangen en verdeeld? **T**

De genoemde frictievergoeding van circa € 17,6 miljoen is een indicatief bedrag en wordt definitief bekend bij de meicirculaire 2028. Verantwoording over de uitputting van de frictiekosten, voor de periode van zowel voorafgaand aan de herindeling per 1 januari

2029 als voor de periode vanaf de start van 1 januari 2029, verloopt via de reguliere P&C cyclus.

10. Belastingdruk en woonlasten

De herindelingsscan laat zien dat de woonlasten tussen de vier gemeenten aanzienlijk verschillen, terwijl geen scenario's voor harmonisatie zijn uitgewerkt.

Vraag:
Hoe kijkt het college aan tegen de toekomstige ontwikkeling van de woonlasten voor inwoners van Duiven? Welke uitgangspunten wil het college hanteren bij de harmonisatie van belastingen en heffingen? Waarom zijn de mogelijke effecten voor inwoners niet afzonderlijk doorgerekend, terwijl hier vanuit verschillende partijen nadrukkelijk om is gevraagd? **P**

11. Financiële positie Duiven

Duiven beschikt op dit moment over relatief gunstige financiële kengetallen en een sterke reservepositie.

Vraag:
Hoe kan worden voorkomen dat de huidige sterke financiële positie van Duiven onevenredig wordt ingezet voor het oplossen van financiële opgaven of achterstanden elders binnen de nieuwe gemeente? Welke bestuurlijke of financiële waarborgen zijn daarvoor nodig? **I**

De financiële herindelingsscan laat zien dat de vier gemeenten gezamenlijk een gezonde en robuuste financiële uitgangspositie hebben. Daarbij is niet alleen de positie van de gemeente Duiven, maar ook die van de andere gemeenten betrokken. Van een situatie waarin één gemeente de financiële problemen van andere gemeenten moet oplossen, is volgens de herindelingsscan geen sprake.

Na de herindeling ontstaat één nieuwe gemeente met één begroting, één balans en één gemeenteraad. Het is vervolgens aan die gemeenteraad om integrale afwegingen te maken over investeringen, reserves en financiële prioriteiten. Daarbij wordt niet meer geredeneerd vanuit afzonderlijke voormalige gemeenten, maar vanuit het belang van de nieuwe gemeente als geheel.

Een belangrijke waarborg voor de periode vanaf het vaststellen van het herindelingsontwerp is daarnaast het preventief financieel toezicht van de provincie. Dit toezicht is er juist op gericht te voorkomen dat individuele gemeenten vlak voor de herindeling financiële lasten afwentelen op de nieuwe gemeente. Ook adviseert de herindelingsscan om de bestaande gezonde financiële positie van de vier gemeenten gezamenlijk te behouden tot de herindeling.

12. Prioritering investeringen

Alle vier gemeenten hebben omvangrijke investeringsprogramma's en toekomstige projecten op de planning staan.

Vraag:
Op welke wijze worden de toekomstige investeringen binnen de nieuwe gemeente geprioriteerd? Welke criteria worden daarbij gehanteerd en hoe wordt voorkomen dat investeringen in Duiven naar de achtergrond verdwijnen? **I**

Over de prioritering van toekomstige investeringen zijn op dit moment nog geen afspraken gemaakt. Het is uiteindelijk aan de nieuwe gemeenteraad om hierin keuzes te maken en investeringen integraal af te wegen voor de gehele nieuwe gemeente. Daarbij wordt niet alleen gekeken naar de afzonderlijke investeringsopgaven van de huidige gemeenten Doesburg, Duiven, Westervoort en Zevenaar, maar ontstaan door de herindeling ook kansen om investeringen te combineren en opgaven meer in samenhang op te pakken. De belangen en opgaven van de inwoners van de huidige gemeente Duiven maken onderdeel uit van die integrale afweging.

13. Overzicht lopende investeringen

In de stukken zijn grote investeringen per gemeente benoemd.

Vraag:
Kan het college een volledig overzicht verstrekken van de lopende en geplande investeringen van alle vier gemeenten, inclusief de huidige raming van de kosten, planning en bestuurlijke status? **I**

Nee. Een volledig en actueel overzicht van alle lopende en geplande investeringen van de vier gemeenten maakt geen onderdeel uit van het herindelingsontwerp, de herindelingsscan of de bijbehorende besluitvorming.

Voor inzicht in de investeringen per gemeente wordt verwezen naar de respectievelijke programmabegrotingen 2026 en de daaropvolgende planning- en controldocumenten van de gemeenten Doesburg, Duiven, Westervoort en Zevenaar. Deze documenten bevatten de meest actuele informatie over voorgenomen investeringen, kredieten, planning en bestuurlijke besluitvorming.

De financiële herindelingsscan constateert wel dat alle vier de gemeenten de komende jaren nog investeringen op de planning hebben staan en adviseert deze ontwikkelingen in de aanloop naar een eventuele herindeling zorgvuldig op elkaar af te stemmen.

14. Speelvoorzieningen Duiven

De herindelingsscan vermeldt achterstallig onderhoud aan speelgelegenheden in Duiven.

Vraag:
Wanneer start de uitvoering van het programma voor het inhalen van dit achterstallig onderhoud? Is hiervoor inmiddels een uitvoeringsplan vastgesteld en zo ja, kan dit met de raad worden gedeeld? **T**

De gemeenteraad van Duiven heeft op 27 januari 2026 kennisgenomen van het Strategisch Beheerplan Spelen en daarbij een jaarlijks krediet beschikbaar gesteld. Daarmee wordt de achterstand ingelopen.

Het uitvoeringsplan maakt onderdeel uit van het Strategisch Beheerplan. Daarin staat dat jaarlijks vier speelplekken worden gerenoveerd. De prioritering vindt plaats aan de hand van de veiligheidscontroles van het jaar daarvoor.

15. Actualisatie beheerplannen Doesburg en Zevenaar

De provincie merkt op dat enkele beheerplannen niet actueel zijn.

Vraag:
Welke financiële en bestuurlijke risico's ziet het college wanneer de actualisatie van de beheerplannen van Doesburg en Zevenaar leidt tot hogere onderhoudsachterstanden, vervangingsopgaven of aanvullende investeringsclaims? **I**

De herindelingsscan laat zien dat de financiële uitgangspositie van de beoogde nieuwe gemeente in de basis gezond is, maar noemt de actualiteit van enkele beheerplannen van Doesburg en Zevenaar als aandachtspunt. Zolang deze plannen niet zijn geactualiseerd, bestaat onzekerheid over de omvang en fasering van toekomstige onderhouds- en vervangingsopgaven en over de mate waarin daarvoor al toereikende middelen zijn gereserveerd.

Dat betekent echter niet dat nu al kan worden geconcludeerd dat sprake is van hogere onderhoudsachterstanden of aanvullende investeringsclaims. De betreffende gemeenten zullen hun beheerplannen waar nodig actualiseren, zodat de technische staat van de kapitaalgoederen, de benodigde maatregelen en de financiële consequenties actueel en transparant in beeld komen. Indien uit die actualisatie voorstellen voortvloeien waarvoor bestuurlijke besluitvorming nodig is, worden deze aan het bevoegde bestuur voorgelegd. Daarbij geldt dat besluiten moeten passen binnen de voor het herindelingsproces afgesproken gemeentelijke en intergemeentelijke financiële spelregels en de beschikbare lokale financiële ruimte. Op deze wijze kunnen risico’s tijdig en in samenhang worden afgewogen en wordt voorkomen dat vooruitlopend op de herindeling ongedekte of eenzijdige verplichtingen worden aangegaan. Daarmee zijn de financiële en bestuurlijke risico's beheersbaar.

16. Stijgende kosten sociaal domein

De provincie geeft aan dat de oplopende kosten binnen het sociaal domein een belangrijk risico vormen voor de nieuwe gemeente.

Vraag:
Welke concrete maatregelen stelt het college voor om de stijgende kosten binnen het sociaal domein af te remmen? Welke maatregelen zijn volgens het college realistisch zonder dat dit ten koste gaat van de kwaliteit van zorg en ondersteuning? **I**

De oplopende kosten in het sociaal domein vormen geen nieuw risico. Zowel de gemeente Duiven als de andere gemeenten hebben hier al langer mee te maken. De financiële herindelingsscan bevestigt dat dit een landelijke ontwikkeling is en adviseert de gemeenten om gezamenlijk maatregelen te treffen om de kostenontwikkeling af te buigen.

Het college zet daarbij niet in op het verminderen van noodzakelijke zorg en ondersteuning, maar op het versterken van de sociale basis en preventie. In de gemeente Duiven gebeurt dat onder meer via het programma Buurtkracht, waarbij wordt geïnvesteerd in zelfredzaamheid, ontmoeting, vroeg signalering en ondersteuning dichtbij inwoners. Het uitgangspunt is dat problemen zo veel mogelijk worden voorkomen of vroeg worden aangepakt, zodat zwaardere en duurdere vormen van ondersteuning minder vaak nodig zijn.

Welke aanvullende maatregelen in de toekomst nodig en wenselijk zijn, is uiteindelijk aan de huidige en toekomstige gemeenteraden.

17. Rechtmatigheid jaarrekeningen

De herindelingsscan constateert dat bij drie van de vier fusiepartners sprake is geweest van tekortkomingen rondom rechtmatigheid.

Vraag:
Hoe beoordeelt het college het feit dat bij drie van de vier fusiepartners de rechtmatigheidsverklaring in recente jaren niet volledig op orde was? Welke risico's ziet het college hiervan voor de nieuwe gemeente en welke verbetermaatregelen zijn inmiddels genomen? **I**

De bevindingen in de herindelingsscan benadrukken de wens om in de voorbereiding en implementatie van de nieuwe gemeente nadrukkelijk aandacht te besteden aan een goed ingerichte en voldoende toegeruste financiële functie. Daarbij gaat het onder meer om heldere verantwoordelijkheden, eenduidige processen en kaders, adequate interne beheersing, tijdige sturingsinformatie en een structurele borging van de rechtmatigheidsverantwoording. We hebben nu geen overzicht van de verbetermaatregelen die elke individuele gemeente heeft genomen.

Een gefuseerde gemeente heeft een robuustere organisatie dan de huidige (kleinere) gemeenten. Een gemeente De Liemers heeft daarmee goede mogelijkheden voor het op orde brengen van de rechtmatigheidsverantwoording.

18. Historisch grensvraagstuk Drempt

In de gesprekken met de gemeente Bronckhorst wordt gesproken over een historisch grensvraagstuk rond Drempt.

Vraag:
Kan het college toelichten om welk gebied het precies gaat en wat de historische achtergrond hiervan is? Hoe moet de suggestie van Bronckhorst om een peiling onder inwoners van Drempt te houden worden geïnterpreteerd en welke mogelijke bestuurlijke gevolgen zou dit kunnen hebben? **T**

Het gaat om een gebied dat in de jaren ’70 van de voormalige gemeente Hummelo en Keppel (nu gemeente Bronckhorst) naar Doesburg is overgegaan.

Dit grensvraagstuk gaat terug tot de jaren 60 van de vorige eeuw. De provincie Gelderland heeft toen een proces ingezet voor grenswijziging. Dat heeft geleid tot een wetsvoorstel dat in februari 1971 door de Tweede Kamer, en in maart 1971 door de Eerste Kamer is aangenomen. Hummelo en Keppel had 4032 inwoners en stond in totaal 250 inwoners met 436 hectare af aan de gemeente Doesburg. Het gaat om het gebied ten noordoosten van de stadswallen van Doesburg (vanaf een kronkel in de oude IJssel).

De suggestie van het college van Bronckhorst kan worden geïnterpreteerd als een mogelijkheid om concreet zicht te krijgen op de oriëntatie van de huidige bewoners van dit gebied. De bestuurlijke stuurgroep heeft deze suggestie niet overgenomen. Daarbij is overwogen dat tijdens het participatieproces in alle steden, dorpen en wijken ruimte is geboden om aandachtspunten over de voorgenomen gemeentegrenzen naar voren te brengen. Daaruit zijn geen signalen naar voren gekomen die wijzen op de wens om de voorgestelde grenzen aan te passen. Dit geldt ook voor het gebied waarvoor de gemeente Bronckhorst aandacht heeft gevraagd. Ook uit het eerder gehouden burgerberaad in Doesburg zijn dergelijke signalen niet naar voren gekomen. Er worden daarom op dit punt nu geen bestuurlijke gevolgen rondom het herindelingsontwerp voorzien.

Deze volgorde volgt nagenoeg de structuur van het herindelingsontwerp en de bijlagen, waardoor de vragen tijdens een commissiebehandeling of raadsvergadering logischer en thematisch kunnen worden behandeld.